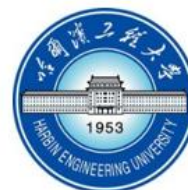

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна),
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
факультет іноземних мов (Вінниця, Україна),
Аріельський університет (Аріель, Ізраїль),
Харбінський інженерний університет (Китай),
Намсеульський університет (Корея)**

«МОВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ»

Збірник наукових праць

Мовна освіта: виклики, перспективи та інновації: збірник наукових праць / за заг. ред. А. А. Юмрукуз. Одеса: Магістр, 2025. 102 с.

Збірник містить тексти доповідей І Міжнародної конференції з питань сучасної мовної освіти, що відбулась 16-17 травня 2025 р. на факультеті іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК 37.016:81'243

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 26.06.2025).

Рецензенти:

К.п.н., доцент, доцент кафедри методики навчання іноземних мов Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського Петрова А. І.

К.п.н., доцент, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету Першина Л. В.

Головний редактор:

А. А. Юмрукуз, кандидат філологічних наук, доцент (ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»)

Редакційна колегія:

Єременко Т. Є., кандидат філологічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Лук'янченко І. О., кандидат педагогічних наук, доцент (Університет Ушинського, Україна)

Попова О. В., доктор педагогічних наук, професор (Університет Ушинського, Україна)

Жовнич О. В., доктор педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Ігнатова О. М., кандидат педагогічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Петров О. О., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, Україна)

Давидович Н., доктор філософії, професор (Аріельський університет, Ізраїль)

Ян Юань, доктор філософії, Харбінський інженерний університет (Китайська народна республіка)

Сон Йонгин, старший викладач кафедри корейської мови, Намсеулський університет (м. Чонан, Р. Корея)

©Колектив авторів, 2025

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

4. Пасічник, О. С. (2018). Компонентний склад змісту навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти – сучасна інтерпретація. *Український педагогічний журнал*, (1).

<https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/download/511/441/470>

5. Тарнопольський, О. Б. & Кожушко, С. П. (2004). *Методика обучения английскому языку для делового общения: Учебное пособие*. Київ: Ленвіт.

6. Council of Europe. (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Strasbourg: CoE. <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4>

КОГНІТИВНІ СТРАТЕГІЇ У ЗМІСТІ НАВЧАННЯ ОГОЛОШЕНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тетяна ЄРЕМЕНКО,

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені

К.Д. Ушинського»,

Одеса, Україна

Актуальними завданнями вищої освіти в умовах євроінтеграції є підготовка фахівців до мобільності, безперервного навчання впродовж усього життя, підвищення мотивації до учіння та посилення автономності студентів у процесі навчання.

Враховуючи сучасні тенденції розвитку освіти, студентам треба бути інформованими стосовно вимог, знань та умінь з фахових та професійно орієнтованих навчальних дисциплін. Від студентів очікується усвідомлення необхідності визначати власний рівень володіння професійно спрямованими вміннями, організовувати власну навчальну-пізнавальну діяльність, оцінювати її результати, рефлексуючи над процесом оволодіння фахом.

Завданням викладача в процесі підготовки зі спеціальних дисциплін майбутніх вчителів англійської мови та зарубіжної літератури, виходячи з зазначеного вище, є необхідність стимулювати самостійну, пошукову пізнавальну діяльність студентів. Одним із шляхів виконання цього завдання є формування у студентів компетентності у навчанні через свідоме користування когнітивними стратегіями роботи з іншомовним матеріалом.

Стратегії читання визначаються як комплекс дій та ментальних операцій, організований для досягнення результату – повноцінного засвоєння змісту. Вони включають: план, програму операцій, які здійснює читач в процесі роботи з текстом, як то: аналіз і синтез, оцінку власного розуміння значень мовних одиниць текстів, роздуми про прочитане, ставлення до нього, тощо. Стратегії, за визначенням В. Грейб, є когнітивні, свідомо контрольовані операції, які у майбутньому можуть стати навичками/уміннями.

Під інтерпретацією розуміється когнітивний процес і результат в установленні смислу мовленнєвих та/або немовленнєвих дій. З позицій психолінгвістики інтерпретація трактується як процес смислової обробки тексту

адресатом, тобто читачем, слухачем, а також як процес встановлення взаємозв'язків між змістом мовних та немовних дій.

Метою інтерпретації текстів, зокрема художніх, в процесі професійної підготовки з іноземної мови є оволодіння студентами майстерністю читати, глибоко проникаючи у зміст тексту, віднаходити посилення автора, що розкриває його ставлення до описуваної ситуації уявного світу. Згідно точки зору професора В.А. Кухаренко, процес інтерпретації є шляхом відтворення поглядів автора і пізнання дійсності, що також можна визначити як освоєння ідейно-естетичної, змістової та емоційної інформації художнього твору.

Художній текст – це завжди адресоване повідомлення автора читачеві, яке в процесі інтерпретації має бути адекватно сприйнятим читачем як результат активного прояву творчості у процесі інтерпретації. Необхідно зазначити поліінтерпретаційний характер художніх текстів, що пояснюється тим, що кожний читач має властиве йому особисте сприйняття та досвід, які впливають на його розуміння певного контексту.

Існує низка факторів впливу на процес інтерпретації художнього тексту читачем. Це такі як:

- тип або жанр тексту;
- тема, мета та функція тексту;
- соціальне, культурне та історичне середовище автора та читача;
- знання, емоції, переконання письменника та світогляд читача;
- асоціація з іншими подібними чи спорідненими типами тексту (інтертекстуальність) тощо.

Оголошена інтерпретація – це голосове вираження смислу літературного твору, що фактично означає результат аналізу тексту з метою передачі думок і почуттів автора за допомогою читання вголос. Особливістю оголошеної інтерпретації є те, що вона є соціальною діяльністю, в процесі якої читець демонструє аудиторії свою здатність розуміти, аналізувати та інтерпретувати текст, передаючи цю здатність через голос та інтонацію.

В процесі оголошеної інтерпретації читець повинен розкрити точність і повноту розуміння змістово-фактуальної, змістово-концептуальної та емоційної інформації, які закладені автором у текст; демонструвати уміння розкрити авторський задум у тонких відтінках контекстних смислів. Оголошена інтерпретація тексту є зверненою до аудиторії, яку читець повинен зробити співучасником подій, інтерпретатором характеристик персонажів, які запропоновані читцем.

Нами було проведено експериментальне дослідження, метою якого було виокремлення та доведення доцільності використання когнітивних стратегій читання англomовного художнього тексту для його оголошеної інтерпретації. Контингентом дослідження були студенти 4 курсу факультету іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Студентам було запропоновано низку стратегій читання, націлених на формування компетенції в оголошеній інтерпретації англомовних художніх текстів:

- передбачення змісту предметного плану тексту за заголовком;
- передбачення можливих подій чи фактів;
- визначення мети тексту;
- визначення структури та жанру тексту;
- виокремлення головної інформації від другорядної;
- розуміння наміру автора чи головної думки тексту;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між фактами;
- знаходження маркерів інтертекстуальності;
- визначення тональності тексту;
- пошуку імпліцитного змісту тексту;
- декодування інтонаційної структури речень, абзаців та тексту в цілому;
- декодування характеристик мовленнєвих голосів персонажів за авторськими ремарками;
- визначення пошукових стимулів;
- розуміння графічних стимулів обробки текстової інформації.

За результатами дослідження виявилось, що володіння студентами когнітивними стратегіями у роботі з англомовним художнім текстом для оголошеної інтерпретації, сприяло концентрації зусиль студентів на досягненні мети читання, готовності студентів до читання, підтримки інтересу до процесу підготовки тексту до оголошеної інтерпретації шляхом спрямування зусиль на суттєві сторони тексту та вилучення експліцитної та імпліцитної інформації; стимулювало до самостійності та творчості у підготовці текстів для оголошеної інтерпретації та викликало інтелектуальний та емоційний інтерес.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО

***Олена НЕГРІВОДА,**
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»,
Одеса, Україна*

У наш час у зв'язку з отриманням іноземної мови статусу засобу світового спілкування, проблема оптимізації навчання іноземної мови й визначення провідних цілей, завдань, а також засобів їхньої реалізації є однією з найбільш актуальних.

З появою нової концепції навчання, вимоги до вивчення іноземної мови зростають і призводять до багатьох проблем у вивченні та засвоєнні матеріалу, перш за все лексичного, іноземної мови.

ЗМІСТ

Section 1

Language Education In Postpandemia And Conditions Of War: Urgent Challenges, Transformations And Coping Mechanisms

Олена БУЦ	ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІД ЧАС ВІЙНИ: ПЕРЕШКОДИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	3
-----------	---	---

Section 2

Language Teacher Training: Innovations And Best Practices

Олена БУЗДУГАН	ОСОБЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ МОВ У ПРОЦЕСІ ОСВІТНЬО-БІЛІНГВАЛЬНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СХІДНИХ МОВ	5
Ганна ДИШЕЛЬ	ЗМІСТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281 ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	8
Тетяна ЄРЕМЕНКО	КОГНІТИВНІ СТРАТЕГІЇ У ЗМІСТІ НАВЧАННЯ ОГОЛОШЕНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	12
Олена НЕГРІВОДА	ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО	14
Вікторія НОВОСТРОЙНА	МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОЇ МОВНОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ	17
Михайло Самойленко	ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ НОВОГО ФОРМАТУ	20
Карина ТІТКОВА	ВПРОВАДЖЕННЯ АФЕКТИВНИХ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИХ ТЕХНІК ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАВИЧОК СПОНТАННОГО АНГЛОМОВНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ	23
Ольга ТРУБЩИНА	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	26
Тетяна ФОГЕЛЬ	ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ МУЛЬТИМОДАЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	31